

Тывызыктар

- 1) Алай-солуй бүдүштүг,
Арат чонга ачылыг
- 2) Хүрең аъттың турган чери
Чээрби чыл бүтпээн

Танды кожууннуң Успенка ортумак школазы

Класс шагы: **Тыва өг**

Монгуш Айдысмаа

Кадыг-ооловна

Эге класстар башкызы

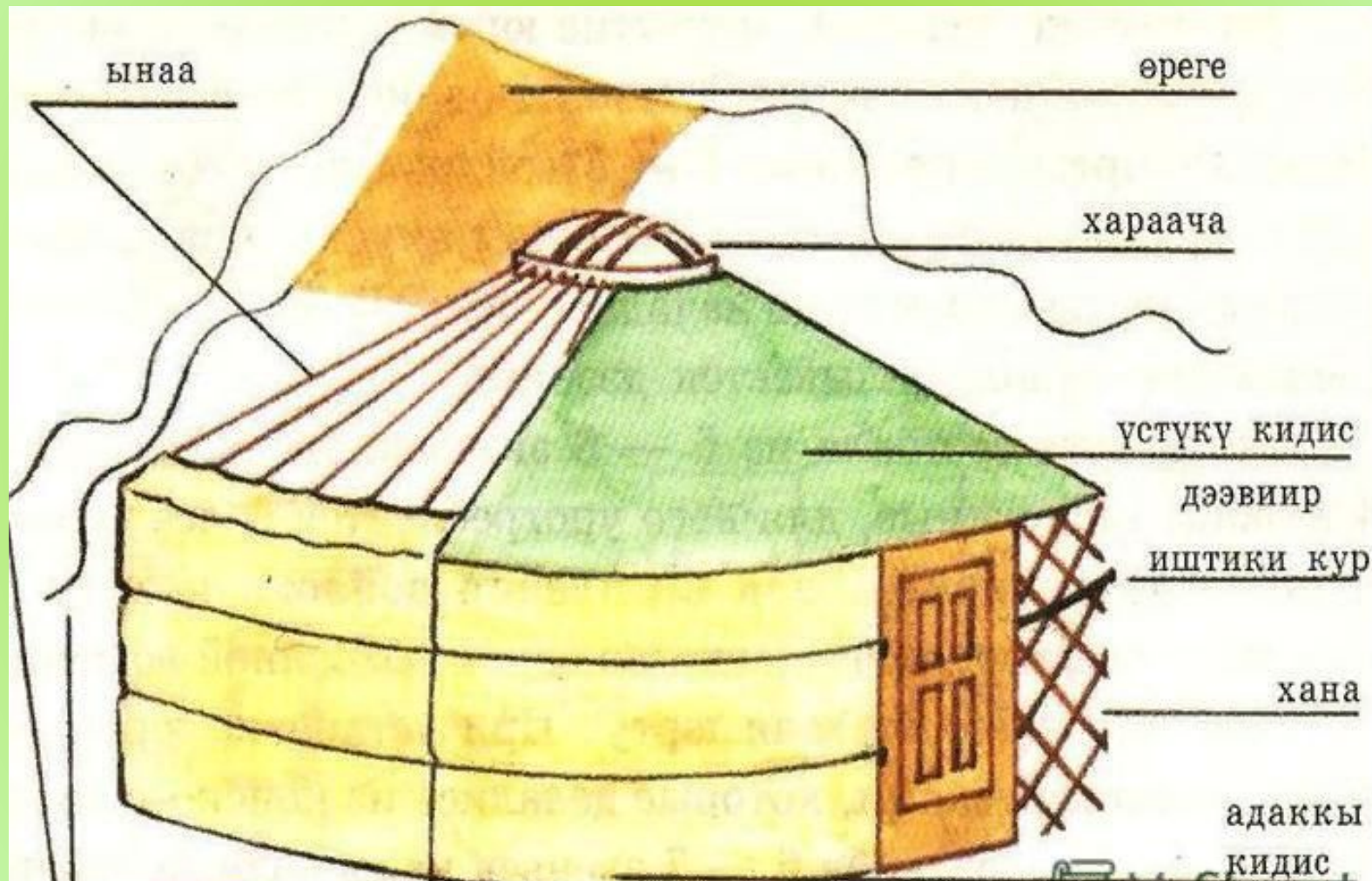
Сорулгазы:

- Уругларга тыва огнун тоогузунун дугайында тоолчургу чугааны сонuurгадып, тыва огнун тургузуун билиндирип, тайылбырлаар.
- Тыва чоннун шаандан бээр чурттап чораан оран-савазын хундулеп, ону амыдыралында канчаар ажыглап турарын билиндирбишаан, амгы уе-биле холбап, тыва езу чанчылдарга сонuurгалын бедидер.
- Өгнүң дериг-херекселдери, тургузуу- биле таныштырып, ужур-утказын тайылбырлаар.
-

Чурунун кылып каан оо

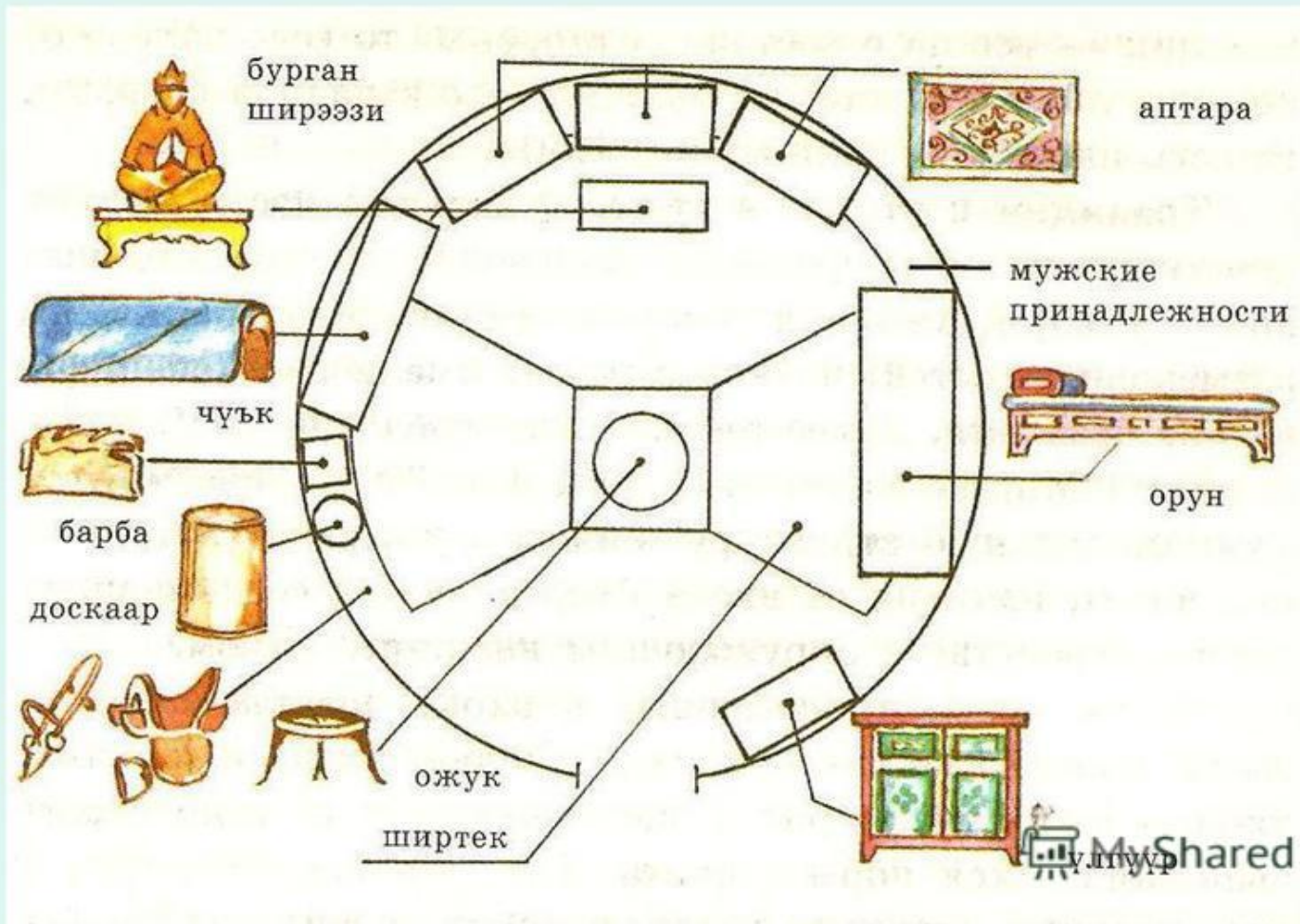

- Огнун тургузуу

Огнун иштики тургузуу

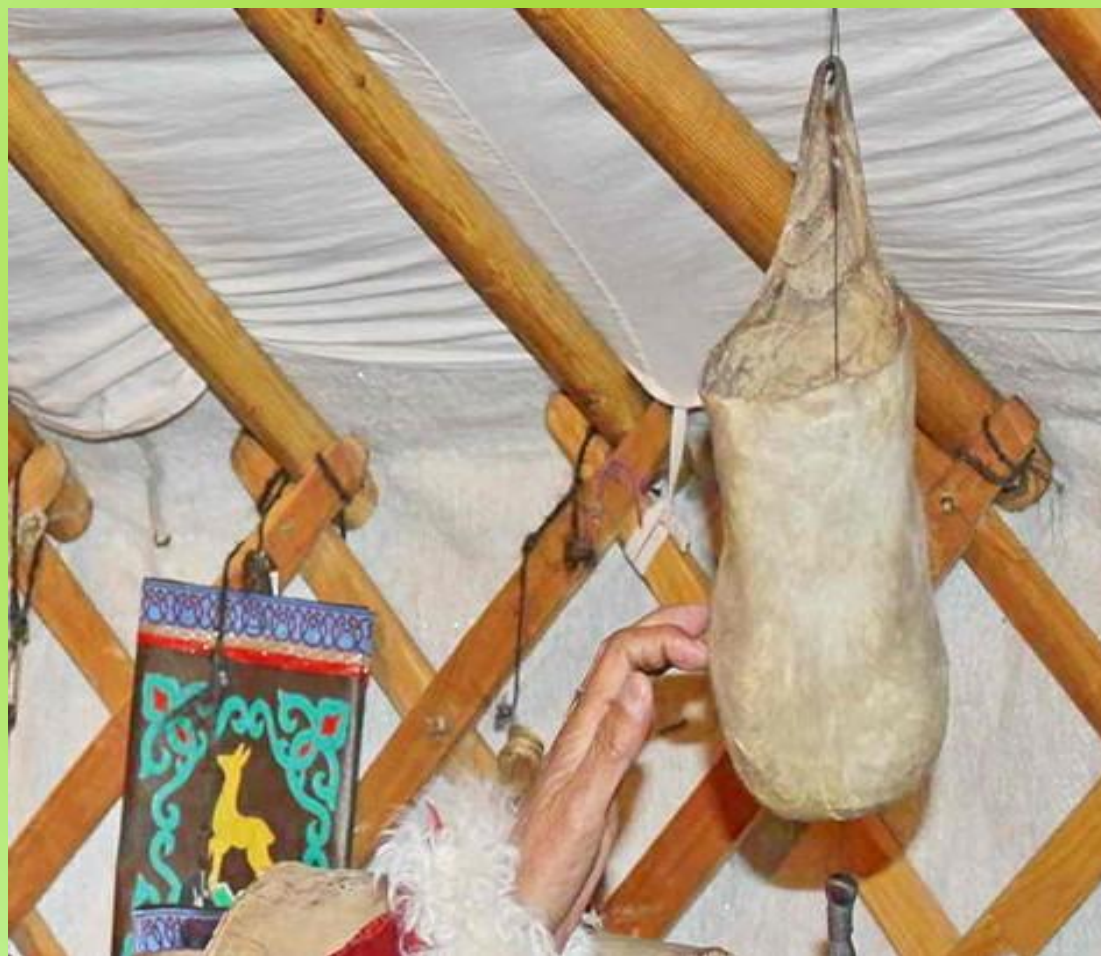
Өгнүн дериг-херекселдери, тургузуу.

Эр, херээжен ээлериниң булуңнары, аалчы кижиниң унер-кирери,
эртер-эртпес черлери кызыгаарлыг. Ол-ла бугу чаңчылдарга
хамааржыр .

Өгнүң амыдыралга ажыктыы

Тыва кижии шаандан тура дөң черге өөн тип, дөлем черге малын чалап, азырап, ажы-төлүн өстүрүп, доруктуруп амыдырап чорааннар. Чылдын дөрт үезинде хонаштарын солуп, аът шарыга чүдүртүнүп көжүп чораан. Өгнү көжөринге, чүдүрөринге кончуг эптиг кылдыр кылган.

Башкынын сумези

- Ог дугайында янзы-буру чоннарнын шулукчулеринин огге чоргааралын болгаш ынакшылын илереткен чогаалдарын чыгган ном бар. Ол дээрге 2004 чылда унген «Огге йорээл» деп аттыг ном болур.
Тургузукчулары Н.Ш.Куулар, А.С. Казанцева. Бо номну тыпкаш сонуургап номчуурунарны база сумелеп тур мен, уруглар.

- Улуу-биле четтирдим.